

12.7.2024

Suomen Metsästäjäliitto - Finlands Jägarförbund r.y.
Kinturinkuja 4, PL 91
11101 Riihimäki
suomen@metsastajaliitto.fi

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo.mmm@gov.fi

Lausuntopyyntö 19.6.2024 (Dnro VN/17022/2024)

LAUSUNTO MMM:N ASETUKSISTA KOSKIEN PUNASOTKAN, ALLIN JA METSÄHANHEN METSÄSTYKSEN KIELTÄMISTÄ

Suomen Metsästäjäliitto kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu esityksen kohteena olevasta asetusalunnoksesta seuraavaa:

YLEISTÄ

Useiden riistasorsien kannat taantuvat ja vesilintukantojen taantuma on välttämätöntä pysäyttää. Metsästystä on harjoitettava kestävästä käytön periaatteella niin, että kantoja ei vaaranneta. Metsästäjäliitto ymmärtää vesilintukantojen tilan vakavuuden ja näkee taantuvien vesilintulajien kantojen tilan tarvitsevan korjaavia toimenpiteitä. Metsästäjäliitto haluaa edelleen kuitenkin painottaa, että vesilintukantojen taantuminen ei johdu metsästyksestä: pääsyyt löytyvät elinympäristöjen heikkenemisestä ja huonosta poikastuotosta.

Liitto onkin erityisen huolissaan kosteikko- ja vesilinnuston poikastuoton jatkuvasta heikkenemisestä. Vesilintujen elinympäristöt ovat heikentyneet samaan aikaan, kun predaatio pienpetojen ja erityisesti varislintujen aiheuttamana on koko ajan kasvanut. Pelkästään jo näiden kahden tekijän yhteisvaikutusta voidaan pitää merkittävänä taantuneiden lajien poikastuoton huonossa tilassa. Minkin ja supikoiran aiheuttamista pesimätappioista on selkeä tutkimuksen tukema näkemys ja Metsästäjäliitto pitää tärkeänä näiden vaikutusten pienentämiseen tähtäviä toimenpiteitä ja hankkeita. Lisäksi Metsästäjäliiton mielestä erittäin tervetulleet hallitusohjelmakirjaukset

12.7.2024

varislintujen rauhoitusaikojen lyhentämisestä ja metsästyksen tehostamisesta tulee liiton näkemyksen mukaan laittaa pikaisesti toimeen.

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUS PUNASOTKAN METSÄSTYKSEN KIELTÄMISESTÄ METSÄSTYSVUOSINA 2024–2027

Punasotkan Suomessa pesivän kannan pitkäaikainen kehityssuunta on vuodesta 1986 lähtien tehtyjen vesilintulaskentojen perusteella jyrkästi laskeva. Punasotka on kansainvälisesti luokiteltu vaarantuneeksi voimakkaan taantumisen vuoksi. Kansallisesti punasotka on luokiteltu äärimmäisen uhanalaiseksi. Suomessa pesivän punasotkakannan suojelemiseksi maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kiellettäisiin punasotkan metsästys kokonaan kolmen vuoden määräajaksi.

Metsästäjäliitto pitää kieltä nykytilanteessa perusteltuna. Liiton mielestä on kuitenkin tärkeää muistaa asetusesityksen taustamuistiossa esiin tuotu, metsästäjien kannalta aivan keskeinen huomio: jos lajin kanta saadaan rauhoituksella ja aktiivisilla elinympäristö- sekä poikastuoton parantamiseen tähtävillä toimilla elpymään metsästyksen kestäväksi, on metsästysmahdollisuuksien palauttamisella merkittävä positiivinen vaikutus elinympäristöjen kunnostamiseen ja pienpetopyyntiin ja siten edelleen myös lajin kannan tulevaisuudelle. Tämä mekanismi voidaan yleistää käytännössä kaikkiin taantuviin vesilintulajeihimme.

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUS ALLIN METSÄSTYKSEN RAJOITTAMISESTA METSÄSTYSVUOSINA 2024–2027

Alli on nykytiedon valossa taantunut voimakkaasti ja se on kansainvälisesti luokiteltu vaarantuneeksi voimakkaan taantumisen vuoksi. Kansallisesti alli on luokiteltu silmälläpidettäväksi. Itämerellä ja Suomen merialueella talvehtivan allikannan suojelemiseksi maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kiellettäisiin allin metsästys kokonaan sisämaassa ja merialueella metsästystä rajoitettaisiin metsästäjäkohtaisella saaliskiintiöllä kolmen vuoden määräajaksi.

Maa- ja metsätalousministeriön tavoitteena on tämän asetuksen avulla varmistaa, että allikantaa ei vaaranneta ja metsästyksen säätely noudattaa kestävä käytön periaatetta, ottaen huomioon allin Länsi-Siperian ja Pohjois-Euroopan populaation voimakas väheneminen. Tavoitteena myös on, että alli siirtyisi AEW-sopimuksen suojeluluokituksessa lajiksi, jonka metsästys voitaisiin sallia kansainvälinen hoitosuunnitelman puitteissa, joka toteuttaisi sopeutuvan metsästyksen säätelyn periaatteita, kuten metsähänhen kohdalla on toimittu.

12.7.2024

Metsästäjäliitto pitää esitystä ja sopeutuvan metsästysverotuksen säätelytavoitetta perusteltuna ja kannattaa esitettyä viiden allin vuorokautista metsästäjäkohtaista saaliskiintiöintiä.

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUS METSÄHANHEN METSÄSTYKSEN KIELTÄMISESTÄ METSÄSTYSVUONNA 2024–2025

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kiellettäisiin metsähanhen metsästys pääosassa maata metsästysvuosina 2024–2025. Asetuksella rajoitetaan metsästystä siten, että voidaan varmistaa metsähanhen metsästyksen harjoittaminen metsästyslaissa säädetyn kestävä käytön periaatteen mukaisesti. Varovaisuusperiaatteen mukaisesti merkittävästi taantuneeseen taigametsähanhen kantaan kohdistuvaa metsästys kiellettäisiin määrääjäksi pääosassa maata, kunnes pesimäkannan seuranta ja metsästyksen säätelyä on saatu kehitettyä. Tämä on Metsästäjäliiton mielestä nykyisessä tilanteessa perusteltua.

Metsästäjäliitto pitää asetusesitystä pääosin kannatettavana. Liiton näkemyksen mukaan on erinomainen asia, että nykyään usean vuoden tauon jälkeen on vuodesta 2020 lähtien päästy harjoittamaan perinteiseen suomalaiseen metsästyskulttuuriin kuuluvaa ja erittäin vaativaa pyyntimuotoa pesimäsoilla - kuitenkin siten, ettei taigametsähanhikannan suojelutoimenpiteillä suotuisaksi saatu kehitys vaarannu. Tässä tarkoituksessa esitetyt rajoitukset ovat paikallaan ja tarpeellisia.

Metsästäjäliitto on tyytyväinen siitä, että metsästäjäkohtainen saaliskiintiö on nykyisin mukana myös metsähanhen metsästyksen säätelyn työkaluna. Liitto esitti kyseistä yhden metsähanhen metsästäjäkohtaista kausikiintiötä lausunnossaan ensimmäisen kerran jo vuonna 2012. Tähän liittyen liitto haluaa jälleen tuoda esille metsästäjäkohtaisen saaliskiintiöinnin mahdollisuudet muidenkin, erityisesti taantuvien vesilintulajien metsästyssäätelyssä.

Hyvät kokemukset saaliskiintiöinnistä osoittavat, että metsästäjäkohtaisten kiintiöiden avulla voidaan tehokkaasti rajoittaa taantuvien lajien yliverotusta. Metsästäjien keskinäinen vertaisvalvonta ja nykyään varsin tehokas sosiaalinen media pitää viimeistään huolen siitä, että kaikkien yleisesti tiedossa olevia metsästäjäkohtaisia kiintiöitä ei ylitetä. Kiintiöntien osalta saalismäärät olisi myös mahdollista kirjata Metsästäjäliiton aiemmin esittämällä tavalla OmaRiistaan ja vaihtoehtoisesti merkitä valvontaa varten riistanhoitoyhdistyksistä lunastettavilla saaliiseen kiinnitettävillä merkeillä eli ”tageilla.” Suomalaiset metsästäjät ovat valtaosin lainkuuliaisia, eivätkä ota riskejä ylittämällä kiintiöitä - pahimmillaan harrastuksensa jatkuvuuden uhalla.

12.7.2024

Kansainvälisen yhteistyön avulla taigametsähanhikannan seuranta ja tietotaso kannanhoitoon tarvittavista toimista on nyt saatu aiempaa paremmaksi. On hienoa, että Suomi on ollut edelläkävijä sopeutuvan metsästysverotuksen kehittämisessä kansainvälisellä tasolla juuri metsähanhen kannanhoidon osalta. Liiton vahvana toiveena on, että jatkossa kaikki muuttoreitin valtiot saataisiin sitoutumaan entistäkin paremmin mukaan yhteistyöhön kannanhoidossa eli talvehtivan kannan arviointiin, metsästysmäärien kontrollointiin sekä saalistiedon raportointiin.

Metsähanhen rauhoituksen alueellisesta rajauksesta

Metsästäjäliitto on kuullut piirejään liittyen asetusluonnokseen. Metsähanhen metsästysaluetta suunnitellaan laajennettavaksi useammassa maakunnassa, mikä nähdään yleisesti positiivisena asiana. Pohjois-Karjalassa metsästysaluetta laajennetaan Kontiolahden, Ilomantsin ja Joensuun kuntien alueille, mikä on myönteinen kehityssuunta. Asetusluonnoksen metsästysalueesta puuttuvat kuitenkin läntisestä maakunnasta Outokumpu, Polvijärvi ja Heinävesi sekä maakunnan pohjoisosista Lieksa, Nurmes ja Juuka, vaikka tundrametsähanhien muuttolento osuu osin runsaslukuisena myös edellä mainittujen kuntien alueille.

GPS-tutkimusdatan avulla on todettu, että valtaosa taigametsähanhista on ehtinyt muuttaa Pohjois-Karjalan eteläpuolelle ennen 1.10. alkavaa tundrametsähanhen metsästysaikaa. Näin ollen metsästyksen sallimisella koko maakunnan alueella ei aiheutettaisi merkittävää uhkaa keskisen kannanhoitoalueen taigametsähanhipopulaatiolle.

Tundrametsähanhien metsästys on erityistä osaamista vaativaa ja saalismäärät jäävät joka tapauksessa vähäisiksi, mikä tulisi ottaa huomioon metsästysalueen määrittämisessä ja mahdollistaa tundrametsähanhen metsästys koko Pohjois-Karjalan alueella.

Mitä tulee läntisen maakunnan alueen otollisiin hanhien levähdysalueisiin ja huoleen saalismäärien kasvusta, Metsästäjäliiton Pohjois-Karjalan piirin näkemyksen mukaan asetukseen ehdotetaan mieluummin lisättäväksi metsästäjäkohtainen saaliskiintiö ja tarjoamalla metsästysmahdollisuus laajemmalle osalle maakunnan metsästäjiä.

12.7.2024

Riihimäellä 12.7.2024

SUOMEN METSÄSTÄJÄLIITTO – FINLANDS JÄGARFÖRBUND R.Y.

Toimeksi saaneena:

Ere Grenfors

Luonnon- ja riistanhoitopäällikkö